

Gents
Milieu
Front

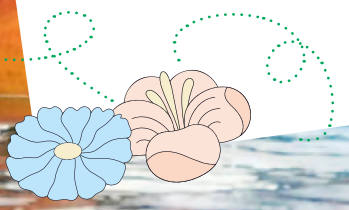
Frontaal

Lente
2026

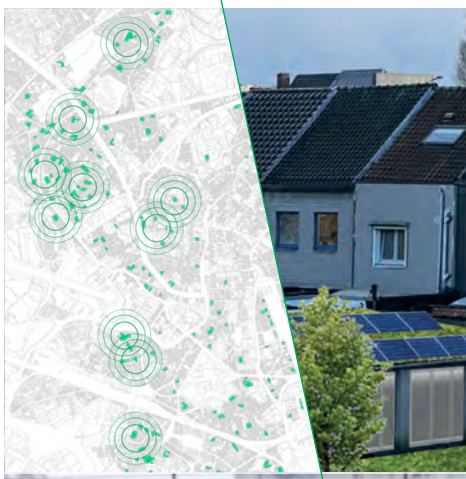
De Beestige Stad

City to Ocean

Garageboxland

garageboxen in Gent
06

roots Jacky
13

Gent en omstreken

06 dossier

Zo veel garageboxen in Gent

09 ontmoet

Filip Goudeseune, Eetbaar Melle

10 hot topic

Herkent de Gentse jeugd nog vogels?

13 roots

Jacky Klune uit Australië

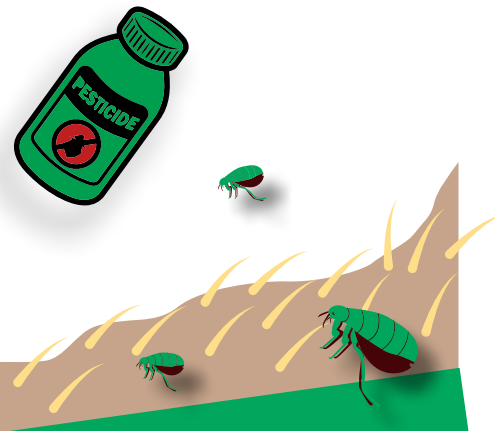
Gentse Beesten: de winnaars!
20

City to Ocean
32

Fipronil is debiel!
22

vrijwilliger Andy
34

Milieu inzichten

15 beesten ambassade
Huismus

16 expert
Stef Craps

20 uitvergroot
Gentse Beesten

22 hot topic
Fipronil is een killer

25 column
Lisa's gedacht

26 voortaan
Maak zelf een 'egelwegel'

Front van goodwill

28 maw
Warmte- en koudenetten in Ekkergerm

31 GMF-boekenclub
Alles wordt anders (Koen Schoors)

32 ontdek
Gluren bij de Buren:

'City to Ocean' in Brussel

34 vrijwilliger
Andy Bruyninckx

35 Jules

36 kalender

38 volg ons

39 over ons

Beestenpraat #1

Dit jaar staat bij Gents MilieuFront 'De Beestige Stad' centraal. Daarom is mij gevraagd jullie welkom te heten in deze Frontaal.

Eerst wil ik de Bloemekenswijkenaren van harte bedanken. Dankzij jullie stemmen mag ik mij nu, met immense trots, het officiële "wijkbeest" van de Bloemekenswijk noemen. Ik ben oprecht verrast. Ik dacht niet dat jullie je nog om mij bekommerden; ja, ik heb zelfs horen fluisteren dat ik niet bestond. En dat terwijl de Wondelgense Meersen, het lager gelegen drassige gebied ten noorden van de oude Gentse omwalling, bij uitstek mijn visgebied was. Daar verrezen de textielfabrieken en arbeiderswoningen van de Bloemekenswijk, en verdween mijn thuis en die van mijn soortgenoten.

Met mijn verkiezing kunnen we dit trieste verhaal omdraaien; van rouw om wat verloren is gegaan naar een toekomst waar we natuur en stad verweven tot een gedeeld thuis voor mens en dier.

Verrast en hoopvol kijk ik uit naar de acties die mijn benarde situatie moeten bevorderen. De plannen zijn gemaakt en ze zien er veelbelovend uit; schoner water, groenblauwe corridors en zelfs een heus oeverpaleis. Een prachtige sculptuur zal mijn felle verenkleed bekend maken bij alle Gentenaars. Ik heb een droom: samen, over de grenzen van soorten en afkomst heen, bouwen aan een verbonden, wilde stad. Ik wens de lezer veel plezier met de artikelen uit deze Frontaal, waaruit blijkt dat deze droom breed gedeeld wordt, en in Gent concreet gestalte krijgt op talloze inventieve en elegante manieren.

Met een diepe buiging en vrolijke dartelvlucht,

IJsvogel
wijkbeest van de Bloemekenswijk

47

Bij ongewijzigd klimaatbeleid evolueert het aantal hittedagen in Gent tegen 2100 van 19 naar 47. Kunnen we de opwarming beperken tot 1,6 graden, dan stranden we op 22 hittegolfdagen per jaar.

Dat zegt het burgerinitiatief 'Wijwilleneenhalte' (waar GMF ook voor iets tussenzit). In de plannen van Gentspoort komen er heel wat extra kilometers tramspoor bij, maar niet genoeg haltes. Een te lange wandelafstand naar een halte maakt de verbinding ontoegankelijk - Het Laatste Nieuws, 18 februari 2026

9 gram armer

De draaglijke lichtheid van Frontaal

Je hebt het vast niet eens gemerkt, maar deze Frontaal weegt 11% lichter dan de vorige: 72 in plaats van 81 gram. Waarom: bpost baseert zijn tarieven op gewicht, en tegenwoordig betaal je flink meer distributiekosten vanaf... 80 gram. Daarom hingen we jouw Frontie aan de vleeshaak en weegt-ie voortaan dus iets minder. Geen nood: we hebben voor druk en papierkeuze niet ingeboet op duurzaamheid. Je leest nog altijd op 100% gerecycleerd, chloorvrij en gecertificeerd papier!

Wil je het nóg lichter en Frontaal liever digitaal lezen? Laat het ons weten en wij regelen dat!

De Frontaal-column: straks nóg straffer!

Vier stemmen, één Front

Al jaren vind je halverwege Frontaal de column van Lisa Maréchal. Jullie fanmail en complimenten bewijzen het: die pagina is een echte publieksfavoriet. En toch zal er in 2026 een frisse wind waaien door de columnkatern. Geen nood, Lisa blijft schrijven (check p. 25), maar voortaan één keer per jaar. We kiezen vanaf heden voor een wisselend columnschap: vier Frontaal-edities, vier verschillende stemmen. Lisa blijft onze lentestem. In de zomer neemt Dominique Willaert het over met scherpe analyses van milieu- en klimaatbeleid, getoetst aan sociale rechtvaardigheid. Na de zomer verrast Jill Mathieu met haar frisse, directe stijl die altijd onverwachte snaren raakt. En net als je denkt 'scherper wordt het niet': in december sluit rascolumnniste Bieke Purnelle af met een prikkelende blik op Gent en duurzaamheid. Vier Frontaals, vier toppers. Een dreamteam dat vrijwillig voor jullie schrijft. Hoe schoon geschreven is dat eigenlijk?

Ben je zelf ook schrijver of topper? Zin om mee te werken aan Frontaal? Word vrijwilliger bij GMF via gentsmilieufrent.be/doemee

'De Lijn en Gentspoort kiezen voor snelheid in plaats van bereikbaarheid'

GMF-jaartheme: De Beestige Stad

Van 't Van BEVERenplein tot de VOSkenslaan

Na 'wild' in '25 wordt voor de stad volgens GMF in '26 ook: beestig! *Same same but different?* Ja én nee. We hadden nog veel wilde/beestige plannen in onze schuif liggen, en stadsfauna is nu eenmaal hot. We willen duiden waarom de aanwezigheid van die beestenbende goed voor ons is, hoe zij de stad ervaren en hoe wij onze straten, huizen en tuinen diervriendelijker kunnen inrichten. Want ook wij maken het dieren soms ongewild lastig. De renovatie- en isolatiegolf die wij met MilieuAdviesWinkel mee stimuleren, verdringt nest- en schuilplekken van dieren zoals gierzwaluwen en vleermuizen. Tijd dus om mee na te denken over slimme oplossingen. In elke Frontaal van 2026 zal je beestige input vinden op verschillende pagina's. Verder organiseren we dit jaar ook workshops en activiteiten rond stadsdieren en zetten we in op natuurinclusief bouwen. In juni sluiten we onze Gentse Beesten-campagne af met een onvergetelijk event, met letterlijk *duust* beesten. Beestig, toch?

Meer weten over Gentse Beesten? Surf naar gentsbeesten.be, of sla als de wiedeweerga p. 20-21 open van deze Frontaal!

Welkom, Tom!

Van de Bühne naar het Front

Eind '25 kwam Tom De Clercq GMF versterken als co-coördinator aan Stevens zijde, hoera! Geboren en getogen Gentenaar Tom sjouwt een stevige kruiwagen aan ondernemingszin en operationele ervaring mee naar GMF. Tom zal zich onder meer ontfemen over personeelszaken, de dagelijkse werking en financiën. Wat brengt Tom allemaal mee: een stevige portie organisatiekracht en bakken ervaring en connecties uit de cultuurwereld (theater & muziek). Verder is Tom een culturomnivoor, een lustige fietser, reiziger en een fiere Gentenaar.

Ontdek meer over Tom en team GMF op gentsmilieufrent.be/team

Garageboxterreinen: laten we ze verdwijnen?

Out of the box: de toekomst van 32 hectare Gentse ruimte

Konden we in de tweede helft van vorige eeuw echt niets beter bedenken dan al onze stedelijke binnengebieden vol te proppen met garageboxen? Toby Lauwerier vroeg het zich plots af tijdens een familiale zoektocht op de Gentse immomarkt.

txt_Toby Lauwerier pix_Maarten Allegaert

Architectuurstudent Maarten Allegaert, GMF en Labland hadden de afgelopen jaren ongeveer dezelfde bedenking en maakten plannen over hoe het anders kan. De reconversie van garageboxterreinen wordt een werk van heel lange adem, maar dromen mag en moet! *Dit is een heel leuk plekje om 's ochtends een koffietje te drinken*, zegt de immomakelaar, zonder een zweem van ironie. We staan op een klein terrasje, drie hoog, in de Gentse stationsbuurt. Het is net groot genoeg voor een tafeltje en twee stoelen. Na meer dan veertig jaar in een intussen te groot geworden rijwoning willen mijn ouders verhuizen naar een appartement, ik help hen bij de zoektocht. Dit

appartement wordt het alvast niet. Het uitzicht op tientallen grauwe garageboxen kan onmogelijk het weelderige stadstuintje doen vergeten.

'De vraag is: wil je hier elke dag op kijken?'

Eenvoudige vraag

We kregen hetzelfde non-panorama aan de achterzijde van appartementen langs de Frère-Orbanlaan en elders in de stad. Telkens opnieuw stelde zich dezelfde eenvoudige vraag: *wil je hier elke dag naar kijken?* Het antwoord op die vraag is meteen ook een antwoord op de vraag wat kwaliteitsvolle stedelijke ruimte is. En garageboxen, die zijn dat niét. Stel het je eens voor: groendaken in plaats van golfplaten, ontharding in plaats van verharding, gedeelde ruimte in plaats van privéauto's. Dán zou dat terrasje pas een leuk plekje zijn - en kreeg de immomakelaar misschien een bod!

Er is ook een mogelijkheid om één van de garageboxen mee aan te kopen, had hij nog gezegd. *En geen zorg, als jullie daar geen interesse in hebben, raak ik ze wel aan iemand anders kwijt*, voegde hij er met zelfverzekerde glimlach aan toe. Daar had hij natuurlijk een punt: garageboxen blijven in Gent gegeerde

stukjes vastgoed, zowel op de huurals de koopmarkt.

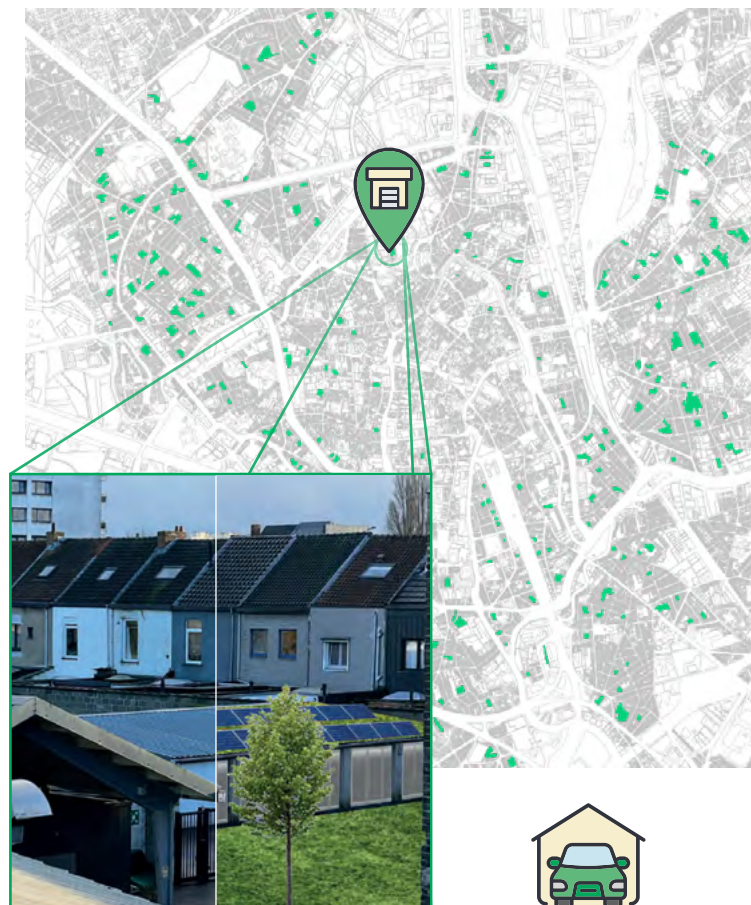
Bij een ander appartement was de achterliggende garagebox wel inbegrepen in de prijs, meevaller! Bleek dat de doorgang en draaicirkel te klein zijn geworden voor al die hedendaagse grote auto's. Exit auto's, enter multifunctionele herbestemming, niet?

Zee aan garageboxen

Architectuurstudent Maarten Allegaert viel het groot aantal Gentse garageboxen niet op tijdens een immozoektocht, maar wél tijdens het bestuderen van een luchtfoto van onze stad. In 2024 bracht hij voor zijn masterproef 'Out of the Box' de zee aan garageboxen in kaart, hij telde er 8500. Eén box neemt gemiddeld 38 vierkante meter ruimte in (inclusief aanrijroute), goed voor in totaal 32 hectare.

'Garageboxen blijven ook in Gent gegeerde stukjes vastgoed'

Maarten: 'Het individuele gebruik van garageboxen is volledig begrijpelijk. Gebruikers wonen vaak zelf klein, in dichtbevolkte wijken. Hun individuele behoefte hypothekeert jammer genoeg het collectieve potentieel van zo'n

terrein. Garageboxen beantwoorden aan één nood: opslagruimte, vaak van privéauto's. En dat terwijl binnengebieden veel meer noden hebben: groen, waterinfiltratie, collectieve energievoorzieningen, speel- en ontmoetingsgelegenheid, atelier ruimte...'

Geen makkie

Maarten onderzocht in zijn masterthesis samen met GMF en Labland hoe we die individuele nood aan garageboxen kunnen verzoenen met de collectieve nood aan kwaliteitsvol, veelzijdig ruimtegebruik. Herontwikkeling wordt sowieso geen makkie, onder andere door de complexe eigendomsstructuren. Maar laat dat ons niet tegenhouden. Ook kleinere ingrepen

inclusief inspirerende visualisaties waar architectuurstudenten goed in zijn en GMF fan van is.

Stad Gent heeft met haar Bouwblokvisie (2023) een duidelijk vergunninginstrument in handen voor nieuwe projecten in stedelijke binnengebieden, inclusief garageboxterreinen. Een doortastend parkeer- en mobiliteitsbeleid moet de kansen creëren om die terreinen een nieuwe invulling te geven. Op dat vlak loopt de recente beleidsverklaring van de Stad (december 2025), wat GMF betreft, jammer genoeg niet over van ambitie.

Universele vraag

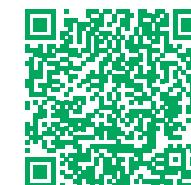
Bij het laatste appartement dat we bezochten tijdens onze familiezoektocht zagen we geen garageboxen door het raam aan de achterzijde. De afknapper was nu het balkon aan de voorzijde. We keken uit op één van de drukste punten van de Gentse binnenring, ook geen plekje om 's ochtends rustig een koffietje te drinken!

Maar laat het duidelijk zijn: dit verhaal gaat niet over mijn ouders en hun hoogstpersoonlijke woonwens. Wil je er iedere dag op kijken? De vraag gaat niet over één appartement of één garageboxterrein, maar over de leefkwaliteit van iedere Gentenaar.

'Betrokkenheid van eigenaars, gebruikers en omwonenden is cruciaal bij de herbestemming van die terreinen'

hebben al een grote ecologische en sociale meerwaarde.

Slapend rijk wordende eigenaars mogen we zeker wakker schudden - desnoods met vaste fiscale hand. Maar nog meer cruciaal is de positieve betrokkenheid van eigenaars, gebruikers en omwonenden. De Out of the box-thesis omvat een flexibel stap-voor-stap roadbook over hoe een transformatie van garageboxen er kan uitzien,

Ben je zelf eigenaar of huurder van een garagebox, en zie je het ook anders? Contacteer gerust GMF om van gedachten te wisselen!

verkoop van inheemse
planten, kruiden en
moestuinplanten

biobar met zonneterras

een heleboel activiteiten
voor groot én klein

duurzame spulletjes,
ambachten en workshops

Op kuur in de natuur

zondag
3 mei
10 - 18 uur

Wildeplantenbeurs

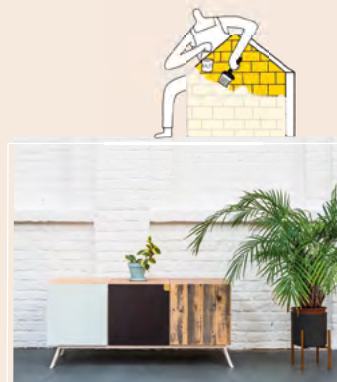
Bourgoyen-Ossemeersen
Natuurcentrum Jan Hublé
DRIEPIKKELSTRAAT 32, 9030 MARIAKERKE (GENT)

Meer info:
www.natuurpuntregioent.be
of scan de QR-code

Natuurpunt
Regio Gent

tintelijn

DE ECOLOGISCHE VERFWINKEL

In onze winkel en webshop kan je terecht voor gezonde verf en duurzaam schildersmateriaal.

DE DUURZAME AANNEMER

Je gevel of interieur oprisfen? Tintelijn staat in voor jouw schilder-, kalei-, timmer- en pleisterwerken.

DE MODULAIRE MEUBELMAKER

Sinds eind 2023 maken we ook modulaire meubels op maat, ontworpen om die extra frisse toets in jouw ruimte te creëren.

info@tintelijn.be • 09 219 09 60 • Adolf Baeyensstraat 216, 9040 Gent

www.tintelijn.com

www.timokast.com

Filip — 'Een heus openbaar park-voedselbos voor Melle is onze absolute droom'

In deze rubriek laten we iemand aan het woord die zich rechtstreeks of onrechtstreeks inzet voor een duurzamer Gent (en omstreken). Deze keer aan de beurt: Filip Goudeseune

'Vanuit een passie voor natuur en voedselbossen richtte ik 5 jaar geleden samen met Bert Dewilde 'Eetbaar Melle' op. We leggen pluktuintjes aan en overtuigen inwoners om fruit te planten waar hun tuin aan de openbare ruimte grenst. Een heus openbaar park-voedselbos voor Melle is onze absolute droom. We zijn gepassioneerd door pomologie; daarom willen we de allerbeste rassen aanplanten en gaan we voor een grote diversiteit aan vruchtbomen.'

'Bij de opstart zamelden we geld in via crowdfunding, dankzij donateurs haalden we €3.120 op, en dat bedrag werd door Streekfonds Oost-Vlaanderen verdubbeld. Ook de toenmalige gemeente Melle werkte mee, door ruimte voor 3 pluktuinen te creëren. Die werden in de winter van 2021 samen met vrijwilligers aangeplant en kunnen nu worden bezocht.'

'Een paar keer per jaar organiseren we plant- en onderhoudsweekenden voor vrijwilligers. In 2024 kregen we van NMBS toegang tot de spoorwegberm. Die beplantten we met struiken en fruitbomen, en we testen er ook een vijgenproject uit. We doen actief aan selectie van nieuwe variëteiten die zich aan ons veranderend klimaat hebben aangepast.'

'Waar nu de nadruk ligt op de kweek van bomen zal in de toekomst de aandacht verschuiven naar fruitverwerking. Voor voedselbedeling willen we samenwerken met Let's Save Food in Merelbeke-Melle. Ik hoop dat ons initiatief navolging krijgt in in Merelbeke-Melle en Gent, we zijn altijd beschikbaar voor hulp bij de opstart of adviesverlening.'

txt_Lud Coppens pix_Jurgen Remmerie

Gentse jongeren en natuur

Hoe belangrijk is natuur voor de nieuwe generatie?

Volgens Hans Van Dyck, professor gedragsbiologie aan de UCLouvain, kunnen jongeren 'geen merel meer van een mus onderscheiden'. Is het echt zo erg gesteld met de kennis van de jongeren over onze Gentse Beesten? En wat betekent dat voor onze natuur? Frontaal trok naar een Gentse school om er pubers aan de tand te voelen.

txt_Anke de Sagher pix_Bieke Vanherrewege

'Hoog tijd om vol in te zetten op natuureducatie en -beleving en toegankelijke groene ruimte voor iedereen'

Toekomstperspectieven

Helaas lijken onze overheden daar anders over te denken. Met bovenvermeld rapport onderstreept de Vlaamse overheid dan wel het belang van natuur, tegelijk wordt flink gesnoeid in budgetten voor natuureducatie. Op Vlaams niveau schrapt minister Brouns de subsidies voor Milieuzorg op School (MOS) en de Milieuboot. In Gent ontsnappen ook Schoolhoeve De Campagne en Natuur- en Milieueducatie De Ruigte helaas niet aan de besparingen. Hoe het verder moet met natuureducatie in Gent blijft dus koffiedik kijken - meer hierover in een volgende Frontaal.

Natuurconnectie verdwijnt als natuur verdwijnt. Natuurconnectie verdwijnt ook als overheden daar geen prioriteit aan geven. Hoog tijd dus om vol in te zetten op natuureducatie en -beleving en toegankelijke groene ruimte voor iedereen. Niet als luxe, maar als basis voor maatschappelijk welzijn en gezondheid. Doen we dat, dan weet de volgende generatie niet alleen wat een mus is, maar bouwen we ook aan een aandachtige, veerkrachtige maatschappij.

nauwelijks vogels benoemen, maar gaf wel aan dat ze met de scouts bijna wekelijks in de natuur vertoefde en hoe fijn ze dat vond. Daarnaast vertelde ze dat sluike storten haar sterk raakt en dat ze altijd een handje toesteeft bij het opruimen van zwerfvuil.

Effecten van natuur op gezondheid

Natuurverbondenheid leidt overigens niet alleen tot milieuzorg. Volgens een rapport van 2025 van de Vlaamse overheid (Departement Zorg, zie QR-code) over de effecten van natuur op de gezondheid van kinderen en jongeren blijken natuurbeleving en -verbondenheid ook onontbeerlijk voor onze mentale en fysieke gezondheid. Kinderen en jongeren die meer tijd doorbrengen in de natuur zijn minder angstig, tonen minder signalen van depressie en stress, zijn aandachtiger, bewegen meer en hebben een sterker immuunsysteem, een betere motoriek en een hogere veerkracht. Ook hun gevoel van eigenwaarde en hun sociaal welzijn worden verhoogd door natuurbeleving.

Reden te meer om onze jeugd zo veel mogelijk onder te dompelen in een natuurbad dus.

Een 'natuurblinde' maatschappij

In een opiniestuk in De Standard (december 2025) verbaast gedragsbioloog Hans Van Dyck zich over de kennis van jongeren en kinderen over de natuur. Hij haalt daarbij een lopend onderzoek aan waarvan de voorlopige resultaten wijzen op een zwakke natuurkennis. Zo zouden minder dan 23% van de ondervraagde kinderen en jongeren een merel herkennen. De dagpauwoog deed het nog slechter met minder dan 5%.

Gentse jongeren

'Hoe zit dat in Gent?', vroegen we ons af aan het Front. Op een natte maandag in januari trok ik daarom naar VISO in Mariakerke en plukte ik lukraak een tiental jongeren van de speelplaats. Ik toonde hen foto's van in Vlaanderen veel voorkomende zoogdieren, vogels en insecten en voelde hen aan de tand: konden zij die dieren bij naam noemen?

De zoogdieren-quiz verliep relatief vlot. Marter, bever en otter waren minder bekend, maar over vos, egel en mol bestond geen

twijfel. Insecten konden deze leerlingen meestal wel in groepen verdelen (bv. kever, vlinder) maar de specifieke soortnaam (bv. meikever, dagpauwoog) was hen onbekend. Bij de vogels liep het mis. De helft van de jongeren kon twijfelend een roodborstje benoemen, ééntje kende ook de ekster. Kauwen, mezen, merels, mussen, vinken: dat was één pot nat.

De resultaten van dit kleinschalige onderzoek mogen niet zomaar worden veralgemeend tot de ganse generatie hedendaagse jongeren, maar lijken wel te bevestigen wat Van Dyck aangeeft in zijn opiniestuk.

'Natuurbeleving en -verbondenheid blijken onontbeerlijk voor onze mentale en fysieke gezondheid'

Kennis versus emotie

Of volwassenen het zoveel beter zouden doen, is nog maar de vraag. Bovendien is bovenstaande niet noodzakelijk reden tot paniek. Diezelfde jongeren gaven

bijna allemaal aan natuur eerder belangrijk te vinden (scores van 3 tot 5 op een schaal van 5). Hun gevoel van verbondenheid lag iets lager (scores 3 tot 4 op een schaal van 5) maar duidde nooit op totale vervreemding. Toen ik deze jongeren vroeg hoe ze zich voelden in de natuur, kwamen uitsluitend positieve ervaringen naar voren, zoals het genieten van de frisse lucht en een gevoel van rust.

Misschien moeten we onze focus op kennis wat loslaten en meer aandacht besteden aan emotionele connectie. Uiteindelijk willen we vooral dat mensen zorg dragen voor hun milieu en onderzoek toont dat kennis hiervoor niet voldoende is. 'Kennis vergroten heeft over het algemeen weinig effect op milieuvriendelijke gedragsverandering', zegt omgevingspsychologe Ellen Van Der Werff. Belangrijker is de waarde die mensen hechten aan natuur en de emoties die ze voelen als ze in de natuur zijn. Dat merkte ik ook bij deze Gentse jongeren. Eén meisje kon misschien

**GROENDAKEN
DAKTUINEN &
GROENGEVELS**

OOK VOOR
DOE-HET-ZELVERS

CANOPY

+32 (0)9 247 48 49
info@canopy-greenroofs.be
www.canopy-greenroofs.be

JNM WINKEL www.jnm.be

**DUINVOGELS
HERKENNINGSKAART**

€2,99

-10% **OP ALLE
ARTIKELN UIT
DE JNM WINKEL**

Geldig tot 31 december 2026; enkel bruikbaar in onze winkel te Kortrijksepoortstraat 192 - 9000 Gent (niet online) met fysieke kortingsbon (uitgeknipt), niet cumuleerbaar met andere kortingen

HOTA ERKENDE CV

**SAMEN BIO-ECOLOGISCH
BOUWEN MET HOUT**

**ZOEK JE EEN PARTNER VOOR JOUW
(VER)NIEUWBOUW OF TOTAALRENOVATIE?**

CONTACTEER ONS VIA:
WWW.HOTA.BE/CONTACT OF INFO@HOTA.BE

Jacky — 'In Australië komt milieubewustzijn trager op gang'

Jacky Klune_59
roots_Australië

'Ik belandde in Gent door de liefde', begint Jacky vrolijk. 'Dat gaat vaak zo. Ik ontmoette mijn man op reis in Colombia. Wat later stopte mijn job in Sydney plots; het moment om te verhuizen. We kozen bewust voor Gent, omdat ik het toen al een heel mooie stad vond. Ik werd snel zwanger en kreeg 3 kinderen op 5 jaar tijd. Intussen wonen we al 27 jaar in dezelfde straat.'

'De vriendengroep van mijn man nam me direct op, maar het was moeilijker om eigen connecties te maken. Er is tijd nodig om tot gesloten Belgen door te dringen. Australiërs zijn luider en directer, zoals Nederlanders.'

'Ik heb samen met mijn man 11 jaar café El Negocito uitgebaat. Dat was pittig met onze kleine kinderen, maar fijn én goed voor mijn sociale contacten. Nu werk ik heel graag als zorgkundige in Sint-Lucas op de afdeling *Sp neuro*, soms erg confronterend.'

Wat ze het meest mist aan Australië? 'De felle kleuren, het warme weer en de zee! Hier is de zee misschien minder vervuild, maar ook minder kleurrijk.'

'Ik draag al lang mijn steentje bij door o.a. te sorteren, te fietsen, tweedehands te kopen en te koken met verse ingrediënten. In Australië komt het milieubewustzijn trager op gang. Het leven is er meer onbezorgd. Nu wordt er wel volop ingezet op zonnepanelen en waterkracht. Door de grootte van het land en de steden is fietsen er moeilijk. België staat overal een stapje verder, al kan de prijs van het openbaar vervoer écht beter.'

Jacky sluit af met een anekdote: 'In mijn twintiger jaren reisde ik lang door India en Afrika. Ik was geschokt door de bergen van plastic flessen, vaak van cola. In ons café was plastic daarom een no-go. Water kwam van de kraan - dat is in Australië ook zo. En we maakten onze eigen ice-tea.'

txt_An Van Hemeldonck pix_Jurgen Remmerie

Ecologische bouw-, hout- en isolatiematerialen voor energiezuinige (hout)bouw & renovatie

Steico flex PEFC
Houtwolisolatie

Isokurk
Vloer- en muurisolatie

pro clima
Luchtdichting

- deskundig advies, webinars, workshops en opleidingen.
- welkom in het Eurabo-team. **Ontdek onze jobs** of solliciteer spontaan

10%
ISOLATIEKORTING

10% korting voor leden van Gents Milieufront

EURABO RONSE • Pont West 112 • B-9600 Ronse
EURABO GENT • Wiedauwkaai 87 • B-9000 Gent
+32 55 23 51 40 • +32 9 216 46 40 • info@eurabo.be - eurabo.be

Beesten

Stadsplant Ambassade
Huismus

De Geveltuinbrigade verrijkt de stad met **duizenden Gentenaars**. Niet enkel de klimplanten die de gevels sieren, maar ook de dieren die erdoor worden aangetrokken. In 2026 staat **De Beestige Stad** centraal bij GMF. Daarom transformeert onze stadsplantambassade dit jaar tot een **beestenambassade**: elk kwartaal zetten we een dierlijke geveltuinbewoner in de schijnwerpers. Deze editie: de huismus (*Passer domesticus*).

txt_Daniël Vernooij pix_Bieke Vanherrewege

Het Zonder-Naampark in Gent is ontworpen met de mus als doelsoort. De grootste mussenkolonie van de stad leefde er al, en die werd het vertrekpunt bij de heraanleg. Dichte struwelen bieden broedplaatsen, de beplanting zorgt het hele jaar door voor voedsel, en zandige plekken laten mussen een stofbad nemen. Een park is makkelijker in te richten voor mussen dan een geveltuin. Maar pas op: er zijn wel degelijk kolonies in Gentse geveltuinen. Let maar eens goed op als je door de Hazelaarstraat of de Sint-Salvatorstraat fietst.

Mussen hebben, net als ieder dier, nood aan vier V's: Voeding, Veiligheid, Verblijfplaats en Verbinding.

Voeding Kies voor planten met zaden of bessen, zoals inheemse kamperfoelie, clematis of klimop. Ook stoepplanten als straatgras en vogelmuur zijn favoriet. In de broedperiode zijn insecten essentieel, dus stimuleer insectenleven met biologische, inheemse beplanting.

Veiligheid en Verblijfplaats Een dichte takkenstructuur biedt nestgelegenheid. Breid de klimhulp uit tot de tweede verdieping, zodat de plant hoog kan uitdijen.

Bij voldoende ruimte op de stoep is een dichte inheemse heg een aanwinst. Een mussenappartement (bv. van Natuurpunt) kan helpen, maar zonder voldoende voedsel, schuilmogelijkheden en connectiviteit met een bestaande kolonie in de buurt zal zo'n appartement leeg blijven.

'Mussenkolonies... in geveltuinen!'

Verbinding De laatste V is waar geveltuinen het meest kunnen bijdragen. De reden dat we zo weinig mussenkolonies in geveltuinen zien, is dat geveltuinen vaak geïsoleerde eilandjes groen zijn. Door jouw geveltuin met andere te verbinden, wordt het geïsoleerde eilandje groen een uitgestrekt leefgebied waar stedelijke natuur zich kan ontplooiën. Deze ecologische connectiviteit is essentieel voor de verspreiding van de huismus, vooral wanneer jonge mussen de kolonie verlaten om op pad te gaan en de wijde wereld in te trekken.

Overtuig daarom al je burens en bedrijven in de straat, en ijver voor geveltuinen op publieke muren. Organiseer een 'Planten met Buren'-actie, waarbij nieuwe geveltuinen kunnen worden aangelegd en bestaande geveltuinen uitgebreid. Denk ook aan groenslingers; zo sla je een groene brug tussen jouw gevel en die van jouw overbuur.

Contacteer ons voor een professionele aanpak door gecertificeerde boomverzorgers.

spectrumboombeheer.be

info@spectrumboombeheer.be

0495 18 49 05

- Snoeiwerken
- Vellingen
- Aanplanten en verplanten
- Boomtechnisch advies
- Ploffen voor o.m. bodemdrainage

Ter nagedachtenis van gletsjers, bossen en beesten

Professor Stef Craps over eco-rouw

Het verlies van habitats, diersoorten en landschappen is dan wel even ingrijpend als puur menselijke catastofes, toch blijkt ecologisch verlies zodanig moeilijk af te bakenen in tijd en ruimte dat het haast als aanstellerig wordt gezien om erom te rouwen. Stef Craps, professor Engelse letterkunde aan UGent, onderzoekt waarom deze emoties tóch waardevol zijn en hoe de erkenning ervan aanzet kan geven tot klimaatactie.

txt_Isabelle Sellitto pix_Amber Craps, Stef Craps

Wat heeft u aangetrokken tot het thema ecologische rouw?

Mijn interesse in ecologische rouw is gegroeid vanuit mijn werk rond trauma en culturele herinnering. Lange tijd heb ik me beziggehouden met de culturele doorwerking van historische catastrofes zoals genocide, oorlog, slavernij, koloniale onderdrukking en terreuraanslagen. Gaandeweg begon het mij op te vallen dat de gevolgen van klimaatverandering en ecologische ontwrichting niet minder ingrijpend of verwoestend zijn, maar desondanks veel minder aandacht krijgen binnen onze dominante rouwkaders.

In tegenstelling tot plotse, spectaculaire gebeurtenissen gaat het hier om langzame, diffuse en voortdurende processen, die leiden tot verliezen waar we als samenleving moeilijk vat op krijgen. Denk aan het uitsterven van soorten, aantasting van landschappen of het verdwijnen van leefwerelden.

Zulke verliezen voltrekken zich vaak buiten het blikveld van het nieuws en laten zich moeilijk verbeelden of verhalen: er is geen duidelijke protagonist en geen helder begin- of eindpunt.

Tegelijk merkte ik hoezeer deze ecologische afbraak gevoelens oproept van verdriet, angst, schuld en wanhoop. Veel mensen herkennen die emoties, maar weten niet goed waar ze ermee terecht kunnen of hoe ze er betekenis aan kunnen geven. Die combinatie van diep gevoeld verlies en een gebrek aan culturele en maatschappelijke erkenning heeft mij ertoe aanzet om ecologische rouw centraal te stellen in mijn onderzoek.

Wat zijn uw belangrijkste bevindingen?

Een eerste bevinding is dat ecologische rouw wezenlijk verschilt van klassieke, op menselijk verlies gebaseerde rouwmodellen. Rouw is vaak

anticiperend: we rouwen niet alleen om wat al verdwenen is, maar ook om wat dreigt te verdwijnen. Daarnaast is ze diffuus en zonder duidelijk eindpunt: het verlies laat zich niet afbakenen tot één object, gebeurtenis of afsluitbaar proces. Ten slotte is ecologische rouw moreel geladen, omdat het gaat om schade waaraan we zelf - direct of indirect - hebben bijgedragen.

Het overweldigende karakter van ecologisch verdriet, en de nauwe verwevenheid ervan met schuldgevoelens, helpen verklaren waarom er zoveel weerstand tegen bestaat. Het onder ogen zien van de ware omvang van de geleden en te

verwachten verliezen, én van onze medeverantwoordelijkheid daarvoor, heeft een hoge emotionele prijs. Omdat ecologisch verdriet in grote delen van de samenleving niet als legitiem wordt erkend, blijft het vaak onuitsproken. Ontkenning, cognitieve dissonantie en andere psychologische verdedigingsmechanismen tegenover de realiteit en dreiging van klimaatchaos en ecologische ineenstorting zijn begrijpelijke reacties, maar ze staan een kortdurende en doeltreffende aanpak van deze problemen in de weg.

Mijn onderzoek onderstreept het cruciale belang van culturele bemiddeling om die algemene staat van verdoving te doorbreken. Kunst en cultuur fungeren als vrijplaatsen waarin ecologische rouw kan worden verkend en gedeeld, op manieren die in andere maatschappelijke domeinen vaak moeilijk of onmogelijk zijn. In artistieke praktijken wordt

het mogelijk om bij het verlies te blijven, het betekenis te geven en het te verbinden met vragen over verantwoordelijkheid, zorg en toekomstgericht handelen.

Wat is volgens u de rol van verhalen en literatuur binnen de context van ecologische rouw?

Verhalen en literatuur fungeren als een cultureel laboratorium waarin ervaringen die anders moeilijk te bevatten zijn, kunnen worden verkend en uitgeprobeerd. Literatuur biedt een relatief veilige context—voor zowel auteurs als lezers—om te experimenteren met ecologische emoties, zonder dat die verpletterend of verlamdend hoeven te zijn.

Door perspectieven te verschuiven, verbanden te leggen tussen het intieme en het planetaire, en empathie op te wekken voor niet-menselijke anderen, maakt literatuur

Prof. Stef Craps

_Professor Engelse letterkunde aan UGent

_Gespecialiseerd in trauma en culturele herinnering

_Onder andere bekend van het 'herdenkingsmoment voor uitgestorven soorten' in en rond de Boekentoren i.s.m. Extinction Rebellion (zie afbeelding)

Open geen zicht- rekening.

Open een zicht-op-
beter-rekening.

Met twee kaarten,
nu één jaar helemaal gratis.
Info en voorwaarden op
vdkbank.be.

verdriedubbel
je denken

voelbaar wat er verloren gaat en wat er op het spel staat. Ze kan bovendien ambigüiteit verdragen, waar politieke slogans of beleidsdocumenten vaak noodgedwongen vereenvoudigen.

In die zin stellen verhalen ons in staat om verdriet, schuld en onzekerheid te onderzoeken, terwijl ze tegelijk dominante narratieven van vooruitgang, beheersing of technologische redding ter discussie stellen en alternatieve manieren van samenleven in een beschadigde wereld verbeelden.

The Dark Mountain Project legt ook de nadruk op kunstenaars en schrijvers, maar u typeert hen als doemdenkers. Hoe verschilt uw visie?

Ik waardeer The Dark Mountain Project om hun scherpe kritiek op het vooruitgangdenken en hun aandacht voor planetaire grenzen, kwetsbaarheid en verlies. Hun werk heeft terecht blootgelegd hoe leeg en misleidend veel verhalen over 'groene groei' en technologische redding zijn.

Waar ik wat kritischer voor ben, is hun uitgesproken scepticisme tegenover systeemverandering en politieke interventie. Bij Dark Mountain leeft sterk het idee dat we ons al voorbij het punt van politieke maakbaarheid bevinden, waardoor activisme en structurele oplossingen vooral valse hoop zouden bieden. Die overtuiging

delen ze in grote lijnen met Deep Adaptation, de groep rond Jem Bendell, en de 'collapso-logie'-beweging rond Pablo Servigne—het gaat dus om een bredere intellectuele stroming. De nadruk verschuift daarbij naar het loslaten van illusies en naar aandacht, zorg en relationele ethiek op kleine schaal.

Het cultiveren van ecologische rouw hoeft in mijn optiek evenwel niet te betekenen dat we ons terugplooiën op onszelf. Ook in een situatie van onomkeerbaar verlies blijft de vraag relevant hoe we collectief handelen, hoe we macht en verantwoordelijkheid verdelen, en hoe we rechtvaardige en zorgzame relaties vormgeven—niet alleen interpersoonlijk,

'Het cultiveren van ecologische rouw hoeft in mijn optiek evenwel niet te betekenen dat we ons terugplooiën op onszelf'

maar ook op politiek en institutioneel niveau. In plaats van te vertrekken vanuit het idee dat het toch al te laat is—een idee dat vooral kan circuleren in meer bevoorrechte contexten, waar de gevolgen van de klimaatcrisis nog op afstand blijven—zetten we beter in op het openhouden van handelingsperspectief, hoe beperkt

en precair dat ook is.

Het klimaat wordt vaak overschaduwd door andere crisissen. Hoe kunnen we die bezorgdheden balanceren?

Ik denk dat we moeten afstapen van het idee dat crisissen met elkaar concurreren om aandacht. Oorlog, socio-economische ongelijkheid en ecologische afbraak zijn geen gescheiden domeinen; ze versterken elkaar. Klimaatverandering fungeert vaak als dreigingsvermenigvuldiger.

Waar we nood aan hebben, is een holistische benadering die sociale en ecologische rechtvaardigheid samen denkt. Dat vraagt om politieke verbeelding, maar ook om culturele verhalen die die verwevenheid zichtbaar maken. Rouw hoeft daarbij geen nulsomspel te zijn: verschillende vormen van verlies kunnen naast elkaar bestaan, waarbij de erkenning van het ene verlies de gevoeligheid voor andere vormen van kwetsbaarheid en onrecht kan vergroten.

In die zin vind ik het inspirerend hoe Greta Thunberg, maar ook de UGent-studenten die in 2024 een universiteitsgebouw bezetten, hun engagement voor klimaatrechtvaardigheid expliciet verbinden met solidariteit met Gaza. Het laat zien dat morele betrokkenheid niet hoeft te worden opgesplitst, maar juist aan kracht kan winnen wanneer verschillende strijdpunten met elkaar in verband worden gebracht.

Najaar 2026 kan je in kunstencentrum Radius in Delft de tentoonstelling rond eco-rouw gaan bekijken. Of blijf lekker thuis en lees wat inspirerende klimaatfictie, zoals 'The Ministry for the Future' van Kim Stanley Robinson

Gentse Beesten!

Alle totemdieren van de Gentse wijken en deelgemeenten

Alle stemmen zijn geteld en verwerkt, de winnaars werden uitgenodigd en gehuldigd op het stadhuis! Deze 17 dieren werden door de 25 Gentse wijken en deelgemeenten op het schild gehesen als dé mascotte van hun côté in Gent. Nu is het tijd voor actie om de beesten beter te leren kennen en hen te omarmen in de buurt! Gentse Beesten is een campagne van GMF en Natuurpunt Gent om de aandacht van Gentenaars op onze stadsfauna te richten waarmee we onze stedelijke habitat delen.

1. Bosuil

Mariakerke

Acties voor koning
Bosuil: infoavond,
avondwandeling, in-
stallatie uilenkasten

2. Grootoorvleermuis

Muide-Meulestede-
Afrikalaan

Acties voor mevrouw
Grootoor: bloembollen
planten

3. Egel

Nieuw Gent - UZ,
Oostakker,
Zwijnaarde

Acties voor de
Prikkelprins: nog
géén (maar op p. 26
leer je wel zelf een
egelwegel maken!)

4. Ijsvogel

Bloemekenswijk

Acties voor Martin
Pêcheur: infoavond,
wijkwandeling, cre-
atie ijsvogelbeeld,
bloembollenactie

5. Tuinhommel

Wondelgem

Acties voor dit
Hummeltje:
insectensafari,
plantenruilbeurs,
hummelburcht en
zaaiactie

Gentse Beesten zit er nog niet op! Doe mee aan de bingo op gentsebeesten.be

Fipronil is debiel!

Anders omgaan met parasieten

Uit angst voor parasieten gaan wij baasjes onze huisdieren met chemicaliën te lijf. GMF staat stil bij de neveneffecten en helpt je op weg naar natuurvriendelijke oplossingen.

txt_Remi Leroy pix_GMF

De lente is er! De zon piept door de wolken en onze viervoeters gaan op ontdekking uit. Snuffelen is ontmoeten, maar soms ook met foute vrienden. Teken liggen in het gras op de loer en vlooien worden gedeeld onder speelmaatjes. Daarna blijft het niet bij jeuk en kale plekken alleen: sommige huisdieren zijn allergisch, worden ziek of krijgen wormen. Geen wonder dat je je verantwoordelijkheid

neemt en voorzorgsmaatregelen treft. Spot-on vloeimiddelen bijvoorbeeld zijn populair geworden als bescherming tegen ongedierte. Je brengt de vloeistoffen aan in de nek en voilà: zeker een maand geen vlooien, eieren noch larven. Draai je de verpakking om dan zien we echter een woord dat we kennen van de media: fipronil.

'De hoeveelheid pesticiden die je per behandeling in de nek aanbrengt kan 25 miljoen bijen ombrengen'

fipronil is voor mensen relatief veilig maar niet voor insecten omdat die behalve qua aantal poten ook op veel andere manier van ons verschillen. Hun GABA-receptoren zijn veel gevoeliger voor fipronil dan de onze, en het is nu net deze zenuwchakelaar die fipronil op til doet slaan. Wie zich 2017 herinnert, weet uiteraard dat er grenzen zijn. Wanneer we kippen met fipronil behandelen en wij de eieren opeten, dan is er wel degelijk een gezondheidsgevaar. De bijsluiters van

vlooienbehandelingen waarschuwen ons daarom ook om snel onze handen te wassen en om ervoor te zorgen dat dieren zich niet meteen na de behandeling likken.

fipronil is nog niet alles. Ook Imidacloprid (verboden voor landbouwers vanwege bijensterfte) en andere middelen in dezelfde productcategorie gebruikt men om een dodelijke cocktail te creëren. Onze handen wassen in onschuld dan maar, want die druppeltjes zijn toch klein? Helaas niet, want door afvalwater en verloren dierenharen komen die pesticiden terecht in het milieu. Daar duurt het lang voor ze afgebroken zijn. Met meer dan 2 miljoen katten en meer dan 1 miljoen honden in België is het

'Hoe meer pesticiden, hoe minder overlevende jongen'

waarschuwen geblazen. De hoeveelheid pesticiden die je per behandeling in de nek aanbrengt kan, indien je het rechtstreeks zou toedienen, 25 miljoen bijen ombrengen.

In Engeland heeft men de vervuiling van huisdierpesticiden onderzocht. Men vond ze overal terug in rivieren en in vogelnestjes. De GABA-receptoren van vogels zijn helaas

'Behandelen we onze kinderen elke maand tegen luizen? Neen!'

gevoeliger voor fipronil dan de onze en wanneer zij hun nest bouwen komen daar dierenharen in terecht. Vriend van het Front, professor Dave Goulson, vond insecticiden in alle onderzochte nesten, en velen daarvan worden alleen voor huisdieren gebruikt. Hoe meer pesticiden, hoe minder overlevende jongen, zag Goulson. Tijd voor actie! De Britse Dierenartsen Federatie (BVA) heeft een beleid uitgerold om huisdieren op andere manieren tegen ongedierte te bescher-

men. Hun Belgische collega's hebben helaas onze vragen (nog?) niet beantwoord. Geen probleem! We geven hieronder de Britse tips op een rijtje.

1 Preventie niet langer de norm
Behandelen we onze kinderen elke maand tegen luizen? Neen! Als we pesticiden alleen toepassen wanneer er parasieten zijn, vermijden we al een groot deel van de milieuvervuiling. Preventief gebruik kan anderzijds ook beperkt worden tot gevallen waar er veel risico's zijn. Stel jezelf de vraag: welk seizoen is het? Hebben huisdieren in de buurt last van ongedierte? Is er veel contact met andere dieren? Loopt mijn dier in de wilde natuur (allicht niet als je in Gent woont)? Matig gebruik zorgt er bovendien voor dat ongedierte minder snel resistent wordt aan de bestrijdingsmiddelen, waardoor opschaling wordt vermeden.

2 Hygiëne
Ongedierte houdt van vuil, dus stofzuig je huis regelmatig en hou alles schoon. Geef je viervoeter om de zoveel tijd een goede wasbeurt of kam met een luizenkam. Hevig aan het krabben? Opletten!

3 Pillen dan maar?
Er zijn verschillende middelen om insecticiden toe te dienen. Halsbanden die geleidelijk aan stoffen loslaten zijn even vervuilend als de spot-on behandeling of sprays. Er zijn ook pillen die het insect pas doden nadat het je huisdier bijt, waardoor er geen vervuilende haren worden verspreid. Helaas bevatten stoelgang en urine wel nog alle insecticiden, dus veel beter is het niet.

4 Biologische alternatieven
Er zijn diverse soorten voeding en sprays op de markt om insecten veilig te bestrijden of weg te houden. Ze bevatten middelen als citroengras of kruidnagelolie en zijn in vele vormen beschikbaar. We moedigen je aan om deze middelen uit te proberen, maar moeten wel eerlijk blijven: bewijs van de effectiviteit van deze middelen varieert van product tot product. Daarbij zal het beste product je huisdier niet dezelfde bescherming bieden als het bazooka-bestrijdingsmiddel fipronil. We moeten ons nu de vraag stellen of we dat echt willen. Je kat zal het alleszins jammer vinden om op geen enkele vogel meer te kunnen jagen.

Bij Inslag bieden we een ruim aanbod jeans voor dames en heren aan. Allemaal denim waarbij de productie wordt georganiseerd rond eerlijke arbeidsomstandigheden en duurzame productiemethodes.

Van bio- en regeneratieve katoen, gerecycleerd katoen tot Tencel en linnen. Ook voor het verven en de wassingen wordt gezocht naar duurzame alternatieven met maximaal effect aan stijl en look. Voor ieder wat wils! We geven graag uitleg, advies of antwoorden op je vragen.

Onze merken blijven zoeken naar manieren om de productie verder te verduurzamen. We ondersteunen graag de pioniers die hierin blijven investeren.

Zo introduceert Kings of Indigo dit seizoen de 'Cotton Flex' van 100% biokatoen. Een volledig natuurlijk alternatief voor synthetische stretch.

Deze lente is de balloon of barrel hét model voor dames. We hebben ze in meerdere versies en kleuren van onze verschillende merken.

Ook voor heren zijn er lossere modellen zoals de Larry van Kuyichi in een nieuwe kleur.

INSLAG

Leila - KINGS OF INDIGO

Larry - KUYICHI

"Every Denim Has a Past and a Future."
- MUD Jeans

Circulariteit vinden we belangrijk, daarom nemen we deel aan de Global Recycling Week van MUD Jeans.

Van **16 tot 22 maart** kan je jouw oude denim inleveren in de winkel. Als dank geven we die week 15% korting bij aankoop van een nieuwe MUD jeansbroek.

Foto: Nele Dierick

Na de prachtige wintercollectie brengt Wolvis de Drift-zomercollectie! 100% biokatoen in zachte pastelkleuren.

Ook in de andere collecties komen balloon fits terug zoals bij Brava, SKFK, Armedangels...

Broek, rok en top - BRAVA

OP TOUW

Onze ontmoetingsplek boven Inslag, voor iedereen met een hart voor duurzame mode en cosmetica. Hier zetten we expo's, workshops en andere evenementen rond duurzaamheid op touw. Check de agenda op onze Instagram of website!

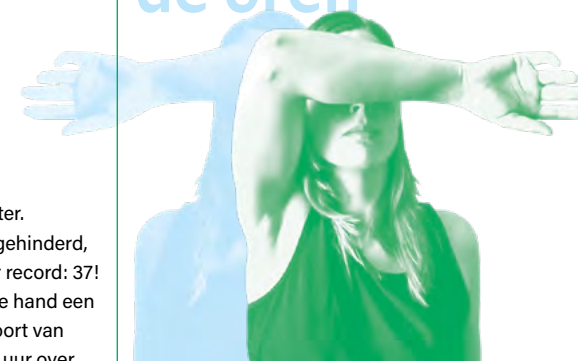
@inslaggent
hello@inslag.gent
+32 463 31 63 20

www.inslag.gent

Brabantdam 63, 9000 Gent
ma: 13 - 18u
di - za: 10u - 18u
shopopzondag: 11u - 18u

WOLVIS

Het groen achter de oren

Golf van Gent

Lisa Maréchal
Gentenaar en GMF-vrijwilliger

De teller staat op 15. Dat kan beter. Gisteren heeft Lut 33 fietsers gehinderd, en eergisteren verbrak ze haar record: 37! Ze waggelt verder over het pad, in elke hand een lange leiband, aan elke leiband een soort van terriër. Aan dit tempo doet ze een half uur over de 150 meter die de ochtendwandeling van haar hondjes bepaalt. Zeker als ze Eddie en Spike halverwege treft.

Daar komt er weer eentje! Lut verstopt haar grijns achter een masker van naïviteit en doet alsof ze de fietser niet ziet. Ze draait zich met haar rug naar de fietser en praat luidop tegen Lady, die in de berm een drol draait terwijl Rocky naar de overkant van het fietspad trippelt. De lijn spant zich over het pad. De remmen van de fietser piepen luid. 16, denkt Lut! Ze draait zich gespeeld geschrokken om en kijkt de fietser verontwaardigd aan. Rocky! Kom hier! Rocky verandert van richting. De fietser schiet om de hond heen.

Daar is Eddie! Spike sleurt aan de leiband alsof hij zo snel mogelijk op het pad wil zijn om het record fietsers hinderen te verbreken. Maar zou die achterlijke bulldog ook maar enig besef hebben van Luts dagelijkse pleziertje? Zelfs Eddie weet van niks, hoewel hij Lut erg van dienst is. Eddie is echt een naïeve sukkel, die hoeft niets te veinzen. Lut weet zeker dat hij Spike enkel om kwart over 8 uitlaat omwille van haar gezelschap. De gesprekken gaan op automatische piloot. Eddie begint over het weer en Lut antwoordt met bevestigende doodoeners. Ondertussen zorgen ze samen voor blokkades op het pad en telt Lut de slachtoffers.

Eddie is vroeg. Als Lut hem precies op het kruispunt wil treffen, moet ze haar ganzenpas lichtjes versnellen, maar niet zoveel dat het argwaan wekt. Ze mag ook haar concentratie niet verliezen, want daar heb je er weer eentje!

Helaas, Lady en Rocky lopen aan haar kant van het pad en maken geen aanstalten om over te steken. Kans gemist! Gelukkig slaagt ze er wel in om tegelijk met Eddie het kruispunt te bereiken. En ja hoor, daar komt weer een fietser! Die moet hier af! Die heb ik, denkt Lut, terwijl ze haar roedel luidkeels aanmaant om opzij te gaan en daarmee de afslag verspert. De fietser moet bijna helemaal stoppen om tussen de honden door te laveren. 17! Je weet toch dat die hier altijd afslaat, zegt Eddie. Lut viert een feestje in haar hoofd, kijkt Eddie aan en haalt haar schouders op. Wat jij allemaal weet, Eddie, ik weet dat niet.

Soms lukt het om met z'n vijven het hele kruispunt af te zetten. Het lijkt erop dat vandaag zo'n dag is. Rocky loopt naar links, Lady naar rechts, Lut en Eddie staan op de afslag. Ondertussen steekt Spike het pad over om te snuffelen aan een plasje van Rocky. Het is 5 voor half 9. De fietsers stromen van alle kanten toe. Als het nu ook nog zou gieten, denkt Lut, dat zou geweldig zijn. 18, telt Lut en was dat nu een druppel? 19, 20, telt ze en prompt begint het te stortregenen. Lut sluit haar ogen, heft haar gezicht ten hemel en voelt het water van haar hoofd langs haar hals naar beneden stromen. God bestaat.

Voortaan

Voortaan kiezen voor een duurzame levensstijl vraagt om nieuwe gewoontes. We helpen je graag op weg met enkele huis-, tuin- en keukentips. Klein begonnen ...

De kat de bel aanbinden

Is dat nog van deze tijd?

In Lochem, een dorp in de Achterhoek in Nederland (voor voetbalfanaten: denk Twente) organiseerde men in de vervlogen goede tijden vóór de klimaatzorgen de alternatieve Olympische Spelen. Ik was daar als onafhankelijk toeschouwer, maar mijn broertje die daar woonde, nam sporadisch en con gusto deel aan ongesponsorde levenswaardige disciplines zoals het slaan van spijkers op laag water (zonder duikapparaat), de kat uit de boom kijken (zonder oogprothese) en schapen over de dam helpen (zonder touwen). Hij was apetrots op zijn derde plaats en de bijpassende triplex medaille in het vangen van eenden in de vreemde bijt - of waren het vreemde bijten met eenden?

Ik had al gauw in de gaten dat er wat addertjes schuildden onder het gras dat men erover had laten groeien. Een ezel van een vent nam al te vaak een bruggetje om de huid van de beren die hij nog niet schoot te verkopen.

Mijn broer legde mijn klacht naast zich neer, je moet van muizen geen ratten maken, vond hij. Maar ik wou toch de kat de bel aanbinden want zo ben ik van de boom gevallen - eerlijk groeit de appel langst!

Tot daar de spelerei, nu ter zake: de kat de bel aanbinden is een manier om de vogeltjes in je tuin te beschermen. Het getingel en gerinkel van klepel en klokje kondigt de komst van de potentiële killer aan. Zo kunnen merel, mus, spreeuw en koolmees tijdig de vleugels nemen.

Opgelet: critici beweren dat de decibels kwalijk zijn voor kattenoren, en het bandje gevaarlijk om ergens te blijven aanhangen. De techniek zou overigens niet helpen, want sommige katten bekwamen zich in het dempen van het belgeluid tijdens de jacht. Daarom adviseert men kragen, kleurige bandjes, fake jachtsessies en zelfs huisarrest om tuinvogels van de kat te beschermen. 't Is dus niet van de poes. Mocht het bestaan, ik vroeg het aan CatGPT, die ongetwijfeld nog meer alternatieven zou suggereren. Maar soit, doe gewoon iets, gun die vogels in de tuin het leven. Uw kat doodt er naar het schijnt miljoenen per jaar!

txt_Stefaan Achilles Van Ryssen pix_Nattaphat Phau

Maak je eigen egelwegel

Kleine doorgang, grote impact

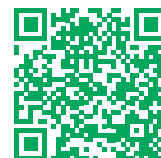
De egel heeft het lastig in Vlaanderen. De redenen voor zijn achteruitgang zijn dan ook talrijk: klimaatverandering, kunstlicht, voedseltekorten door insectensterfte, vergif, robotmaaiers en auto's. Zo belanden in België jaarlijks tussen de 230.000 en 350.000 egels onder de wielen. Geen wonder, als je naar onze sterk afgescheiden tuinen en percelen kijkt, want die dwingen de egels de straat op.

Egelwegels to the rescue dus! Het idee is simpel: maak een gat in je omheining zodat de egel vlot van de ene naar de andere tuin kan.

Is je tuin afgebakend met een schutting, tuindraad of muur? Maak er onderaan een gaatje in van 15 x 15 cm. Tuindraad knip je door met een stevige kniptang. Let erop dat je nadien eventueel uitstekende metaalrafels ombuigt, zodat de egel zich er niet aan kan bezeren.

Houten schuttingen of muren kun je doorboren. Maak de doorgang officieel met een egelwegel-bordje dat je zelf kan maken of aankopen (bv. bij Natuurpunt). Overtuig nadien je burens om hetzelfde te doen, zodat je ganse straat één lange egelstraat wordt.

Krijg je niet genoeg van egel-DIY's? Voorzie dan ook een uitstaphulpje uit vijvers zodat ze niet verdrinken, en creëer wilde hoekjes in je tuin vol takken, bladeren of boomstronken!

Doe inspiratie op met deze Hedgehog Highways in Londen!

txt_Anke de Sagher pix_Piotr Laskawski

Krokante asperges met lentesaus

Aspergènant lekker

Bye bye vriezeman, vier de lente met knapperige asperges en een verse lentesaus!

txt_pix_ProVeg pix_Luca De Ridder

Ingrediënten

- 16 asperges
- 2 tomaten
- 1 bosje lente-uitjes
- 1 tl dragon
- 4 vellen malsouka
- 100 g champignons
- 100 g sojaboter
- olijfolie
- zout

Bereiding

- Schil de asperges met een dunschiller
- Breng gezouten water aan de kook en kook ze gaar (zo'n 9 minuten koken, even lang nagaren). Schep ze uit de pan en laat ze uitdruppen
- Maak ondertussen de saus: pel en ontpit de tomaten, snij het vruchtvlees in blokjes. Maak de champignons schoon, hak ze in stukjes
- Coupeer de lente-uitjes in ringetjes
- Laat de boter zachtjes smelten en voeg de tomaten toe
- Kruid met dragon, peper en zout
- Voeg wat later de champignons toe en laat 5 minuten zachtjes stoven. Voeg ten slotte de lente-uitjes toe
- Terug naar de asperges! Kruid een weinig olijfolie met peper en zout
- Snijd een malsoukavel doormidden en smeer een half vel in met olijfolie. Leg 2 asperges in het midden, parallel aan de oorspronkelijke middellijn en omsluit de asperges met malsoukadeeg
- Ga zo door met alle asperges. Bak de verpakte asperges in olijfolie aan beide kanten goudbruin, en klaar!

Ontdek meer recepten op proveg.com

Warm Ekkergem

Fossielvrij verwarmen voor iedereen dankzij warmtenet

De beschikbare elektriciteit uit hernieuwbare bron neemt snel toe, terwijl fossiele energie qua prijs en qua voorzieningszekerheid het nakijken heeft. Een warmtenet is een goede manier om die elektriciteit plaatselijk in te zetten voor fossielvrije verwarming.

txt_Joris Eschauzier pix_Joris Eschauzier, Herman Vande Putte, Envato

Thijs Van der Graaf

Soms kom je een hoopgevend bericht tegen. Zo las ik dat het aandeel van hernieuwbare energie in de mondiale elektriciteitsproductie van 2021 tot 2030 verdrievoudigt en dan 47% zal bedragen. Bijna de helft! En daarmee is het niet gedaan, die groei gaat steeds sneller. Fossiel heeft het nakijken en is nu al geen rendabele keuze meer.

Fossiel = gedoe

Dit vertelde mij professor Thijs Van de Graaf, van het Instituut voor Internationale en Europese studies van de UGent. Hij acht het een gelukkige ontwikkeling, en niet alleen voor de CO₂-uitstoot. Waar fossiele energie

zeer ongelijk over de wereld is verdeeld, veel gesleep vergt met tankers langs hachelijke zee-engtes, aan grote prijsschommelingen onderhevig is en je gigantische sommen doet betalen aan landen waarvan je liever niet afhankelijk bent, is hernieuwbare energie voor elk land toegankelijk en zijn de materialen die ervoor nodig zijn beperkt in omvang en relatief goedkoop.

'In 2030 zal het aandeel hernieuwbare energie in de mondiale elektriciteitsproductie 47% bedragen'

Energie in Ekkergem

Hoe nu die hernieuwbare energie te gebruiken voor verwarming? Dit onderzocht de themagroep 'Energie in Ekkergem', een groep enthousiaste vrijwilligers, in deze Gentse wijk met vooral rijwoningen van tussen de 50 en 100 jaar oud. Ze zijn gestart in 2022, sleepten meteen een klimaatprijs in de wacht en wonnen in 2023 het wijkbudget. Overeenkomstig de Warmtevisie van Stad Gent (zie Frontaal Winter 2024) focussen ze op de mogelijkheden

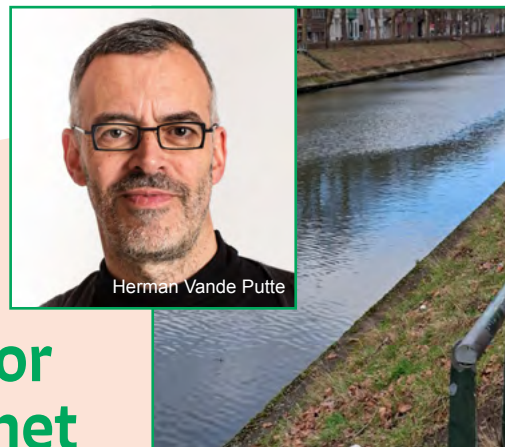
van individuele warmtepompen en warmtenetten. Ik sprak met Herman Vande Putte, een van de initiatiefnemers.

Na vooronderzoek door de Energiecentrale heeft bureau Van Marcke Engineering in opdracht van de themagroep onderzoek gedaan naar de aanleg- en exploitatiekosten en de CO₂-uitstoot van combinaties van:

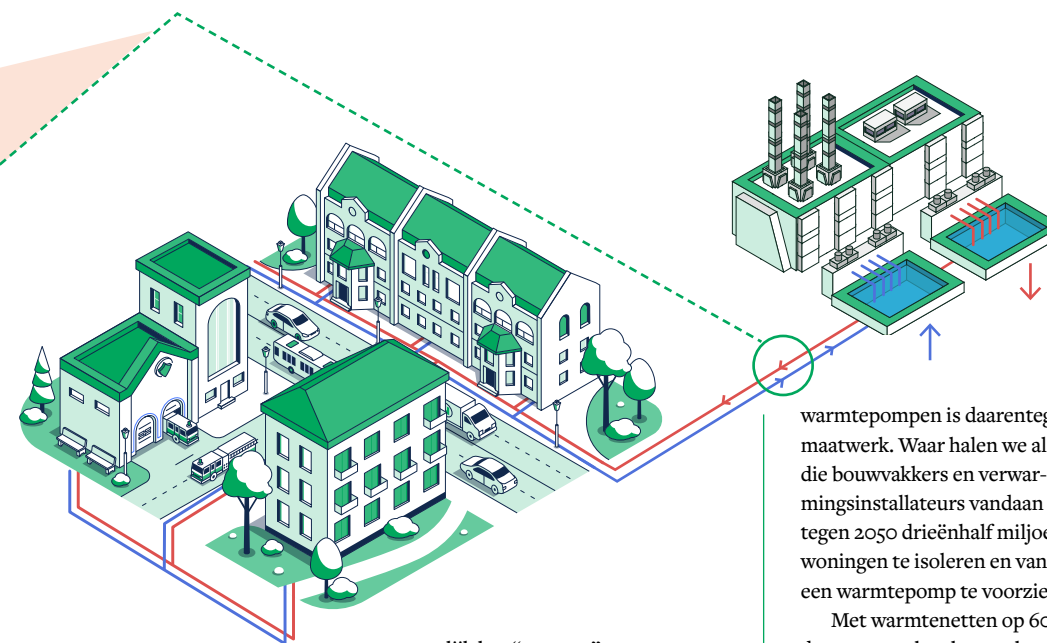
- de warmte bij verschillende isolatieniveaus van de woningen
- de locatie van de warmtepomp (individueel dan wel gemeenschappelijk via een warmtenet)
- de aanvoertemperatuur van het water (30°, 45° of 60°C)
- de herkomst van de warmte (gasverbranding, lucht, water in een boogat, het riool).

30° vs 60°

Hoewel een warmtenet met water op 30°C het laagste verbruik en de laagste kosten kent, is deze oplossing, gezien de isolatiestaat van de huizen in Ekkergem, niet haalbaar. Een warmtenet op 60°C bleek slechts weinig duurder in exploitatie, onder andere omdat

Herman Vande Putte

een individuele voorziening voor warm water voor keuken en badkamer dan niet nodig is. Met water op 60°C kunnen ook weinig of matig geïsoleerde huizen voldoende worden verwarmd (niet geïsoleerde huizen niet). Hierdoor kan vaart worden gemaakt: ook de eigenaren die (nog) niet kunnen investeren in de verbetering van hun woning, kunnen meteen mee in de energietransitie. Dat maakt een warmtenet socialer dan individuele warmtepompen.

Een warmtenet kan goedkoper werken dan individuele pompen omdat er qua warmtebron meer opties zijn dan voor individuele verwarming: lucht (bij zachtere buitentemperaturen), restwarmte van bedrijven, rioolwarmte, zonnecollectoren en vooral boorgatenenergie-opslag (BEO: verticale buizen die warmte opslaan in de diepe ondergrond). Zo'n BEO-veld onder de noordelijke helft van de Coupure zou al duizenden huizen kunnen verwarmen.

Koelte oogsten

Belangrijk is dat het net in de zomer wordt gebruikt om te koelen. Koelen is namelijk

tegelijk het "oogsten" van warmte, die vervolgens in de winter gebruikt. Dit in tegenstelling tot individuele koeling met airco's aan de gevel, die meebouwen aan het beruchte "hitte-eiland" in de buurt.

'Ook eigenaren die (nog) niet kunnen investeren in de verbetering van hun woning, kunnen dankzij een warmtenet meteen mee met de energietransitie'

Normaal is de bodemtemperatuur 8 tot 12 graden, maar je kunt die voor warmteopslag zonder problemen tot 20° verhogen. Op grotere diepte is er immers geen leven in de bodem.

Een warmtenet ontzorgt de gebruikers. Ze krijgen een afleverset, laten die installeren en ze hebben warmte en koelte. Niet breken, geen ruimteverlies, en de bestaande radiatoren kunnen blijven.

Dan het werk: zo'n afleverset wordt in honderdduizenden geproduceerd en is eenvoudig te plaatsen. Het isoleren van gebouwen en installeren van

warmtepompen is daarentegen maatwerk. Waar halen we al die bouwvakkers en verwarmingsinstallateurs vandaan om tegen 2050 drieënhalf miljoen woningen te isoleren en van een warmtepomp te voorzien?

Met warmtenetten op 60°C daarentegen kan het snel gaan. Geen maatwerk nodig, alleen eenvoudig graaf- en legwerk. Wel geldt: hoe meer deelnemers, hoe efficiënter. Er zou gedacht kunnen worden aan een aansluitingsverplichting, met overname van recent geplaatste verwarmingstoestellen. Zo kan een dergelijk systeem snel, uniform en op industriële schaal in de Vlaamse steden worden uitgerold, synchroon met de afkoppeling van het gasnet.

Onafhankelijk

Terug naar energie-onafhankelijkheid uit het begin. Een regio waar de woningen worden verwarmd met warmtenetten is weerbaarder: we gebruiken lokale hulpbronnen in plaats van de kwetsbare, wereldomspannende distributienetten van fossiele brandstoffen. En tegelijk zijn we, als wijk, meer op elkaar betrokken als gezamenlijke gebruikers van ons "eigen" warmtenet.

Bedankt, themagroep – waar iedereen die iets kan bijdragen, steeds welkom is!

Lees meer over dit initiatief en andere op ekkerem.net

Alles wordt anders ... en beter

Koen Schoors is professor economie aan de Universiteit Gent en de Vlerick Leuven Gent Management School. Hij verschijnt regelmatig op tv en heeft in het verleden veelal geschreven over zaken zoals het internationale financiële systeem. Met dit boek wil hij een tegenwicht bieden aan de negatieve beeldvorming die er heerst over de toekomst onze planeet.

txt_Michiel Degraeve

Koen Schoors,
Alles wordt anders... en beter, 2025,
Borgerhoff & Lambergits, 272 pagina's

**'De VS,
decennialang dé
voorzitter van de
vrijemarkteconomie,
plooiën op zichzelf
terug en worden
protectionistisch'**

De wereldorde die na de Tweede Wereldoorlog is geboren, staat momenteel op losse schroeven. De Verenigde Staten, die decennialang dé voorstander van de vrijemarkteconomie waren, lijken nu op zichzelf terug te plooiën en veel meer een protectionistische kant op te gaan. In het boek ziet de auteur de komende decennia als een uitdagende periode op het vlak van duurzaamheid en sociale rechtvaardigheid. Indien we nu de juiste keuzes maken, hoeven we het in de komende 70 jaar niet per se slechter te hebben. Hij vertrouwt hier heel hard op de positieve invloed van technologie en het aannemen van een kijk op de wereld die veel meer op systeendenken gebaseerd is. In de praktijk houdt dit in dat de kost van de invloed op het leefmilieu wordt meegerekend in bepaalde producten.

De wereldeconomie zal ook een regionalisering ondergaan, waar interne markten zoals bijvoorbeeld de Europese Unie een grotere rol zullen spelen. De markt kan dus een middel zijn om een duurzamere samenleving te bekomen, maar dit houdt ook in dat die markt op bepaalde vlakken begrensd moet worden. Winstbejag op korte termijn is iets wat ontmoedigd moet worden vanuit de overheid. Huisvesting kan uit de marktwerking gehouden worden door middel van het opzetten van wooncoöperaties.

Daarnaast zal de economie ook meer circulair worden. Er zal volgens hem bijvoorbeeld meer gebruik gemaakt worden van de restwarmte van datacenters die zo duurzame landbouw kan voeden. Er is ook veel te winnen bij een eerlijkere relatie met Afrikaanse landen. Er zitten in die landen nog heel veel stoffen zoals kobalt in de grond die handig zijn voor hernieuwbare energie.

De demografische transitie die ervoor zorgt dat er vooral in West-Europa heel veel vergrijzing is, zal volgens hem de lonen omhoog drijven, gezien er op dit moment minder jongeren zijn dan ouderen. Dit zal leiden tot een stijgende vraag naar jonge werkrachten. Werknemers zullen bovendien veel meer eisen kunnen stellen inzake hun positie op de werkvloer. Schoors gelooft dat discriminatie op de werkvloer gewoon niet meer winstgevend zal zijn voor bedrijven.

Koen Schoors is goed in het schetsen van de mogelijkheden om door de huidige Grote Transitie te geraken, maar hij laat het in dit boek soms wel een beetje als te vanzelfsprekend uitschijnen. Het gezegde "schoenmaker, blij bij je leest" is soms wel van toepassing. Hij probeert heel veel verschillende ideeën aan te halen, het ene al wat realistischer dan het andere.

**PRINT
YOUR WAY
TO THE TOP**

Sinds 1928 staat ons familiebedrijf voor vakmanschap, met trots doorgegeven van generatie op generatie. Met 650 toegewijde vakmensen zetten wij een rijke traditie verder, gecombineerd met innovatieve technische expertise en een passie voor drukwerk van de hoogste kwaliteit. Dankzij onze volledige verticale integratie – van fotogravure tot boekbinderij – houden we elk detail stevig in eigen hand, wat garant staat voor een perfect afgewerkt eindproduct.

Graphius, uw drukpartner voor boeken, catalogi en magazines.

Fotogravure - Drukkerij - Boekbinderij

GENT • ANTWERPEN • BRUSSEL • CHARLEROI • BREDA • PARIJS • LONDEN • NEW YORK

GRAPHIUS
ESTABLISHED 1928

Graphius
Traktaatweg 8, B-9041 Gent
T +32 9 218 08 41
info@graphius.com
www.graphius.com

Zin om mee te lezen met onze
boekenclub? Stuur een mailtje naar
[boekenclub@gentsmilieufrent.be!](mailto:boekenclub@gentsmilieufrent.be)

Gluren bij de Buren Op bezoek bij City to Ocean

Meer dan kajakken voor een properder kanaal

'Gluren bij de Buren' brengt ons deze keer naar de hoofdstad waar City to Ocean, als we ChatGPT mogen geloven, dé organisatie is waar Brusselse vrijwilligers een verschil voor het milieu kunnen maken. GMF gelooft niet zomaar alles wat AI beweert en ging eens luisteren hoe dat nu zit bij oprichter Pieter Elsen.

txt_Sabine Huyghe pix_City to Ocean, Sabine Huyghe

Pieter: 'Op een zonnige dag wou ik naar buiten om de krant te lezen en vond ik een plekje aan de kade van het kanaal. Ik was verbaasd over de hoeveelheid afval die ik er zag drijven, niet bepaald een mooi zicht. Met een tweedehands kajak ging ik het water op om afval te vissen, een tweede keer nam ik mijn broer mee, later vrienden die ook weer vrienden mee brachten... voor ik het wist was 'Canal It Up' geboren. Omdat we niet enkel om het kanaal maar ook om de Zenne bekommerd zijn, heten we nu City to Ocean. Al het afval dat hier in het water belandt, stroomt immers naar de zee. Het was niet de bedoeling om een organisatie te starten, ik wou gewoon het kanaal proper maken.'

'Het was niet de bedoeling om een organisatie te starten, ik wou gewoon het kanaal proper maken'

De meeste Brusselaars kennen ons van de kajaktochten. Bedrijven die deelnemen, bijvoorbeeld als teamuitstap, betalen een bijdrage. Als je met je familie, vrienden of school komt is het gratis, al zijn donaties altijd welkom. Het belangrijk-

ste deel van de kajaktocht is eigenlijk net vóór de mensen het water opgaan. Dan wordt uitgelegd dat City to Ocean en de deelnemers er niet zijn om het kanaal proper te maken, er is immers te veel afval om het op een efficiënte manier per kajak uit te halen. We zijn er wel om te sensibiliseren, we willen dat er stappen richting het vermijden van dit afval worden gezet. Iedereen die meevaart wordt een ambassadeur van die boodschap.'

'Het belangrijkste deel van de kajaktocht is eigenlijk net vóór de mensen het water opgaan'

Toch denkt City to Ocean ook mee over hoe het afval uit het water kan worden gehaald. 'Met op de kade gemonteerde afvalplinten wordt vermeden dat zwerfvuil het water in waait.

Het is veel gemakkelijker om aan de plinten opgehoopt afval op te ruimen dan om het uit het water te vissen, zeker kleine sigarettenpeuken.

In april start onze campagne 'Adopt a Waste Bumper' waarbij Brusselaars een stukje

plint kunnen financieren, in ruil komt hun naam er op. En in het najaar lanceren we onze campagne in het kader van meer biodiversiteit: 'Adopt an island', om sponsoring te zoeken voor eilandjes in het water. Die worden door hetzelfde bedrijf gemaakt als jullie eilandjes in Gent. Boven water geven ze nestruijntte aan vogels, de planten zijn nuttig voor insecten en onder water kunnen vissen en andere dieren in het wortelstelsel schuilen of foerageren.'

Naast afval vissen of een Waste Bumper of eiland sponsoren, kunnen mensen ook gewoon meehelpen. Hoe komen vrijwilligers bij jullie terecht?

Pieter: 'We doen jaarlijks een oproep, soms contacteren mensen ons zelf. Iemand vertelde dat zij aan Chat GPT vroeg hoe ze zich kon inzetten voor het milieu en kwam zo bij ons uit. We rekenen ook op vrijwilligers voor 'brand audits'. Die organiseren we jaarlijks om inzicht te krijgen in de soorten zwerfvuil, maar ook om de verantwoordelijkheid van de bedrijven aan te tonen. Voor zo'n audit wordt gedurende twee maanden al het opgevisste afval gemonitord (afgelopen jaar waren dat 9000

stuks!), dat is dus vele uren werk. Het grootste aandeel in het zwerfafval zijn blikjes en plastic flessen, voor ons is één van de oplossingen dus heel duidelijk: de invoering van statiegeld.'

'In Duitsland wordt 97% van de blikjes en plastic flessen teruggebracht'

Daar hebben jullie een petitie over gelanceerd, niet?

Pieter: 'Ja, we verzamelden 15.000 handtekeningen - met hulp uit Gent van GMF! - om statiegeld op blikjes en plastic flessen op de agenda te zetten. Supermarkten verzetten zich, zij zien klanten niet graag terugkomen met al hun blikjes en flessen. In landen waar statiegeld werd ingevoerd, ziet men echter mooie resultaten, zeker als het bedrag hoog genoeg is. In Duitsland is het 25 cent per blikje of fles en daar wordt maar liefst 97% teruggebracht! Parallel met onze strijd voor statiegeld, brachten we nu zelf frisdrank in herbruikbare flesjes op de markt. Via het etiket roepen we op om éénmalig gebruik te boycotten.'

Het is echt indrukwekkend hoeveel projecten jullie hebben lopen!

Pieter: 'En ik vertelde nog niet eens de helft! We willen ook een meer kwalitatief gebruik van de openbare ruimte die het kanaal inneemt. Het kanaal wordt nu vooral gezien als een watersnelweg. Dat moet toch anders kunnen? We sensibiliseren ook rond overstort waarbij vervuild water in de Zenne en het kanaal terecht komt. Op onze website kan je live volgen of de drie belangrijkste rollen overlopen.

Zag je de metershoge aalscholverschulptuur hier vlakbij? Die lieten we door een kunstenaar maken. Zijn pluimen zijn gemaakt van gerecycleerd plastic dat uit het water werd gehaald. Zijn buik is een vuilbak, ook in de buik van een echte aalscholver belandt helaas vaak afval...'

Benieuwd, we passeren er eens op weg terug naar Gent. Bedankt voor het gesprek en we komen zeker eens mee kajakken!

Pieter: 'Super, kom maar af!'

Zelf graag eens mee kajakken op het Brussels kanaal? Inschrijven kan via citytooocean.org

Andy — 'Het is niet zomaar een illustratie'

Wat is de link tussen brood bakken, ArcelorMittal en cinema? Andy vertelt over het wonderlijke pad van creativiteit en hoe dit elke Frontaal opnieuw kleur geeft.

Hoe ben je bij GMF terechtgekomen? — Ik ben illustrator van opleiding en werkte al een tijdje als freelancer. Maar het is niet eenvoudig om daar fulltime van te leven. Je bent constant op zoek naar nieuwe opdrachten en tussenliggende periodes zijn soms lastig te overbruggen. Ik ben dan op zoek gegaan naar aanvullend werk, waardoor ik nu mijn job als illustrator combineer met die van bakker. In mijn zoektocht naar opdrachten stuitte ik een paar jaar geleden op een vacature van GMF voor een grafisch vormgever. Dat zag er zo officieel uit dat ik in eerste instantie dacht dat het om een betaalde functie ging. Het bleek echter dat ze een vrijwilliger zochten, maar mijn interesse was wel gewekt. Niet zozeer vanwege het milieuaspect, maar GMF leek mij een mooi platform om mijn werk aan een breder publiek te tonen.

En bevalt dat? — Ja, het is echt leuk om te doen. Je kunt je skills aanscherpen, maar ik vind vooral het creatieve aspect heel tof. Bij GMF krijg ik eigenlijk altijd carte blanche om voor een artikel of affiche een illustratie te maken. Dat maakt dat je volledig los kunt gaan. Zo mocht ik eens ArcelorMittal tekenen in de vorm van een robot. Dat is echt een keer totaal iets anders dan bijvoorbeeld een geboortekaartje ontwerpen.

Was je daarvoor al bezig met duurzaamheid? — Ja, op zich wel. Mijn vrouw en ik zijn vegan en wij vinden dierenwelzijn heel belangrijk. Zo zijn we bijvoorbeeld peter van een aantal diertjes in Forest and friends in Diest. Dat is een opvangplek voor dieren die gered zijn van de slacht. We zijn trouwens getrouwd in het gebouw van Eva vzw (*vandaag ProVeg, red.*). Nu, dat was ook omdat een vriendin van mijn vrouw daar werkte, maar we vonden het ook wel een mooi

statement. Het is wel vooral mijn vrouw die mij daarin heeft meegetrokken.

Door mijn illustraties voor GMF ben ik me wel veel bewuster geworden van de noodzaak om zorg te dragen voor ons leefmilieu. Elke keer als je een illustratie maakt, moet je natuurlijk ook wel het artikel lezen. Op die manier verdiep je je meer en meer in milieu en duurzaamheid, totdat er geen weg terug meer is (*lacht*).

Hoe uit zich dat? — Ik zie bijvoorbeeld nu veel scherper dat thema's als vergroening heel belangrijk zijn voor een stad. Ik woon aan de Dampoort, wat een hele grijze plek is. Het busstation is daar recent heraangelegd, maar de uitvoering daarvan is eigenlijk een grote knoeiboel. Echt een gemiste kans qua vergroening. Een paar bomen of wat groen hadden een groot verschil kunnen maken. We zijn ook fan geworden van Ohne, de verpakkingsvrije winkel. En we proberen zoveel mogelijk biologisch te kopen. Je proeft ook het verschil vind ik, biologische groenten of niet. Op die manier proberen we ons steentje bij te dragen.

Is Frontaal de gedroomde portfolio? — De insteek was om er meer zichtbaarheid uit te halen, maar eerlijk gezegd is dat maar beperkt gelukt. Nu doe ik het eerder uit overtuiging. Ergens onderweg ben ik toch echt geëngageerd geraakt... Het is heel bevredigend om de concepten in je hoofd uit te tekenen en die dan in de Frontaal te zien verschijnen. Zeker omdat ze dan ook deel uitmaken van een maatschappelijk debat. Het is niet zomaar een illustratie.

Van waar haal jij je inspiratie? — Ik ben heel gepassioneerd door cinema en films. Die vormen voor mij een grote bron van inspiratie. Ook omdat ik graag dingen zo cinematografisch mogelijk in beeld breng. Het helpt daarbij dat ik van veel verschillende filmgenres houd.

Ook de bakkerij waar ik werk biedt inspiratie... maar dan op een andere manier. Brood bakken is vrij monotoon werk dat je vooral met je handen moet doen, daardoor zorgt het voor een gemoedstoestand waarbij er al doende goede ideeën opborrelen. Maar ook de douche en het toilet zijn interessante plekken (*lacht*)

txt_Bert Barla pix_Jurgen Remmerie

MEET Jules #37: JULES, DE FRISSE WIND

JULES WORDT INGEZET ALS MOBIELE
LUCHTFILTER BOVEN SCHOOLPLEINEN

NA EEN PROEFPERIODE LIGT HIJ MET
LONGPROBLEMEN IN HET ZIEKENHUIS

EN WORDT HÉT GEZICHT VAN EEN
NIEUWE PROTESTBEWEGING IN GENT

Meer avonturen van Jules vind je op de
GMF website, via tinyurl.com/JulesGMF

help
mee

Heb je zin om ook
vrijwilliger te worden?
Laat het ons weten!
info@gentsmilieufront.be

apr mei jun

31.03

12.04

25.04

28.04

31.03 Pastory-klap: Gentse Beesten special

Natuur in Dampoort en 9040

Bij onze Gentse Beesten-campagne werden in Dampoort en Sint-Amandsberg respectievelijk de mus en het goudhaantje tot mascotte van de wijk verkozen. In deze Pastory-klap kom je te weten wat jij voor hen kan doen: Björn (Kollektif landscape), Annelies (GMF) en Myriam (Natuurpunt) vertellen je bij een lekker drankje hoe je in je eigen buurt meer plek kan creëren voor onze vrienden Mus en Goudhaantje!

Dinsdag 31 maart | 20 u.
De Pastory,
Louis Schuermanstraat 1,
9040 Sint-Amandsberg
Inschrijven is niet nodig

12.04 Workshop Japanse duizendknoop verwerken

If you can't beat it, eat it

In april schiet de Japanse duizendknoop opnieuw overal uit de grond. Wij gaan aan de slag met de scheuten van de invasieve wekeraar. Je leert verschillende bereidingen klaarmaken, zowel zoet als hartig. We tonen ook hoe je met het afval omgaat, zodat je niet per ongeluk nog meer duizendknoop verspreidt. Breng voor de workshop 3 à 4 kleine confituurpotten mee. In fijne samenwerking met Velt Gent

Zondag 12 april | 14 - 17 u.
Nieuwe Melac,
Dorpsstraat 31, 9052 Zwijnaarde
Prijs voor leden GMF & Velt: 30 euro
(niet-leden: 35 euro)
Inschrijven via
voedselboszwijntjesbos@gmail.com

17.05 De Grote GMF-kledingruilbeurs

Want Vinted is zo passé

Hoera, 't is lente! Een volle kleerkast en toch niets om aan te doen? Of blijkt nu dat geel toch niet echt je kleur is? Tijd om eens door je spullen te gaan en je af te vragen: maak jij mij gelukkig, broek of blouse? Zo niet, weg ermee! 't Is te zeggen op een hoopje om het dan gewassen en gestreken mee te nemen naar onze kledingruilbeurs waar je het kan ruilen voor iets nieuws, euh ouds! Hoe meer deelnemers, hoe meer keuze: kom af en breng je vrienden (en kleren) mee!

Zondag 17 mei | 14 - 18 u.
Voor de locatie en verdere organisatie check de website
Meer info (locatie en aanmelding) lees je binnenkort op
gentsmilieufrent.be/kledingruilbeurs

20.05 Boomlezing: Roeland Samson

Over straatbomen en plant life

In Gent en andere steden behandelen we onze straatbomen stiefmoederlijk, terwijl ze net cruciaal zijn voor de leefbaarheid in onze steden, en op onze aarde. Roeland Samson legt uit waarom we daar nog spijt van zullen krijgen, en wat we nú moeten doen. Hoe geven we bomen en natuur meer ruimte, boven- én ondergronds? Wat kunnen we zelf leren van planten, die efficiënter, duurzamer en veerkrachtiger zijn dan wijzelf? Samson is professor milieu- en stadsecologie aan de UA en onderzoekt hoe vegetatie ons stedelijk ecosysteem kan verduurzamen. - I.s.m. Beweging.net en Green Office Gent.

Woensdag 20 mei | 19.30 - 21 u.
Auditorium OEHOE
Coupure Links 653, 9000 Gent
Tickets en inschrijven via
gentsmilieufrent.be/boomlezing

17.05

20.05

ontdek meer

activiteiten op
gentsmilieufrent.be/kalender

25.04 GMF @ Dag van de Aarde 2026

I.s.m. Grootouders van het Klimaat

De Internationale Dag van de Aarde valt jaarlijks op 22 april, maar de Grootouders van het Klimaat vieren dat 3 dagen later nog eens opnieuw en wij doen graag mee! Samen met tientallen andere Gentse organisaties voorzien we een reeks activiteiten tijdens dit gratis festival rond en over onze Aarde. De Klusserette en GMF slaan de handen in elkaar en maken samen met jou een insectenhotel uit recupmateriaal. Hoezo staat dit nog niet in je agenda?

Zaterdag 25 april | 13-19u30
Herberg Macharius,
Coyendanspark en Sint-Baafsabdij
Meer info op
gentsmilieufrent.be/dagvandeearde

28.04 COLLE-café @ De Koer

Iedereen welkom!

Samen met de andere partners binnen COLLE brengen we het Gentse netwerk rond delen en herstellen samen om elkaar te ontmoeten, ideeën te verbinden en te leren van elkaar. Via speeddates en een zogenaamde 'open space' geef jij mee richting aan de avond met je vragen, ideeën en noden. Vrijwilligers, initiatieven, stad, partners, andere stakeholders en nieuwsgierigen: schuif aan, iedereen welkom! Kom meebouwen aan een Gent waar delen en repareren toegankelijk en een gewoonte wordt.

Dinsdag 28 april | 19 - 22 u.
De Koer,
Meidbloemstraat 86, 9000 Gent
Meer info op
gentsmilieufrent.be/collecafe

5 & 6.06 1000-soortendag (save the date!)

Samen duist beesten inventariseren!

Het eerste weekend van juni zetten we een dikke vette punt achter de Gentse Beesten-campagne - die loopt al sinds september '25 (!). En we gaan eruit met een knaller: een 1000-soortendag, 24 uur lang. Het doel? Met heel Gent samen minstens 1000 dier- en plantensoorten vinden in de Gentse binnenstad! Daarnaast organiseren we ook tal van excursies en activiteiten over Gentse stadsnatuur. Duid dit weekend dus maar met stip aan in jouw agenda!

Vrijdag en zaterdag 5 & 6 juni
Locatie slotevent: Bijlokesite,
Godshuizenlaan 2, 9000 Gent
Meer info volgt via
gentsebeesten.be!

10.06 GMF-boekenclub

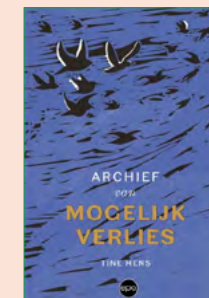
'Archief van mogelijk verlies'

In een halve eeuw verdween driekwart van alle dieren. Wat ooit gewoon was - palingen, spreekwenzwormen en korenbloemen - wordt steeds zeldzamer. Omdat we het nooit echt meemaakten, vergeten we hoe overvloedig het leven was. In dit boek duikt Tine Hens in haar geheugen. Ze herinnert ons aan wat dreigt te verdwijnen: leeuweriken, gletsjers, vuurvliegjes, stilte. Een recept voor verwondering, een dam tegen geheugenverlies. Lees mee en bespreek met de GMF-boekenclub!

Woensdag 10 juni | 20 u.
Gents MilieuFront,
Dampoortstraat 81, 9000 Gent
Bevestig je aanwezigheid via
boekenclub@gentsmilieufrent.be

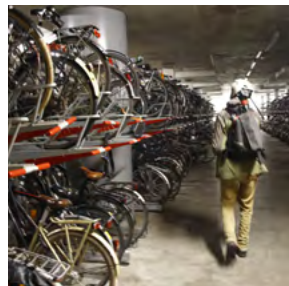

5 & 6.06

10.06

Samen met Let's Save Food redde GMF een 40-tal Gentse kerstbomen, die groeien nu verder in een bos! #tweedeleven

Wij kwamen, zagen en telden, en verdorie: er zijn nog altijd meer fietsen dan stallingen aan het station! #fietstelling

Niemand in de #dampoortstraat ontsnapt aan de kunst van collega Bieke over onze LEZ-campagne #gezondelucht

Get the bigger picture!

volg ons

👍 gentsmilieufront-GMF
 📱 @gentsmilieufront
 #gentsmilieufront

Psst, #luistervink je mee? Geen probleem, graag zelfs! Dat kan nu dankzij GMF en Natuurpunt op 10 plaatsen in Gent #vogeltjes

Fris gewassen #weeshandschoenen, klaar voor een nieuwe eigenaar! #gantsdegand

Hoera, #buurtparkham op de Fluviussite is officieel een feit! Met de steun van de Stad, Provincie en de EU #rewildthecity

Gents Milieu Front

over ons

Gents MilieuFront (GMF) is een politiek onafhankelijke milieuvereniging die actief is in Gent en omgeving.

We willen mee vorm geven aan een samenleving waarin 'duurzaam' altijd de logische, natuurlijke keuze is, op alle niveaus. Om dit te bereiken richten we ons tot lokale overheden, inwoners en organisaties in de regio via beleidswerk, sensibilisering, adviesverlening en actie. Vrijwilligers zijn het kloppend hart van onze vereniging. We leggen ons toe op stedelijke thema's zoals afval, energie, mobiliteit en klimaat. MilieuAdviesWinkel (MAW) is het servicepunt duurzaam bouwen en renoveren van GMF.

word lid

Word je lid, dan help je ons om nog meer acties te ondernemen en zwaarder te wegen op het Gentse milieubeleid.

Je bent al lid vanaf 10 euro per jaar! Dit doe je makkelijk en snel via het domiciliëringsformulier op de website. Jij kiest zelf voor welk bedrag je lid wordt op gentsmilieufront.be/wordlid. Elk GMF-lid heeft recht op kortingen in een twintigtal duurzame Gentse handelszaken. Originele cadeautip? Schenk een lidmaatschap!

COLOFON

Frontaal is het driemaandelijks tijdschrift van Gents MilieuFront vzw (GMF)

Jaargang 29_nr.1
Winter 2026

verantwoordelijke uitgever
Pieter Nuytincx
Dampoortstraat 81
9000 Gent

redactie
Bert Barla, Anke de Sagher, Daniël Vernooy, Lud Coppens, Toby Lauwerier, An Van Hemeldonck, Stefaan Van Ryssen, Isabelle Sellitto, Remi Leroy, Sabine Huyghe, Michiel Degraeve, Lisa Maréchal, Joris Eschauzier, Emma Van Iseghem, Thijs Michiels

grafisch concept
Marlies Nachtergaele

lay-out
Titus Verboven, Ferre Loeckx, Pierre Van Uffelen

fotografie — illustraties
Vermeld bij artikel.
Cover: Jurgen Remmerie
Achterflap: Geveluinbrigade
— Huisillustratoren:
Britta Bolte
Bieke Vanherrewege

contact redactie
frontaal@gentsmilieufront.be

copyright
Overname van artikels wordt aanbevolen, mits bronvermelding.

drukwerk
Graphius, Gent

Gedrukt op 100% kringlooppapier met inkt op vegetale basis en solventvrij.

De Vlaamse overheid en Stad Gent erkennen en steunen GMF.

doe mee

GMF bestaat dankzij de inzet van een groep enthousiaste vrijwilligers.

Hands-on organisators, dossiervreters of praktische enthousiasten: iedereen is welkom! Stuur een e-mail naar info@gentsmilieufront.be en we nodigen je uit voor een kennismakingsgesprek.

steun ons

Steun GMF met een gift, en je kan rekenen op belastingvermindering! Stort een bedrag op rekening BE19 8939 4405 6912. Vermeld in de mededeling 'Gift'. Alle giften vanaf €40 op jaarbasis zijn fiscaal aftrekbaar. Giften hoger dan €40 zijn natuurlijk ook welkom. Merci!

vind ons

Secretariaat GMF
Dampoortstraat 81
9000 Gent — T 09 430 03 90
info@gentsmilieufront.be
www.gentsmilieufront.be
Steven Geirnaert, Thijs Michiels, Steffi Boelens, Bouke Billiet, Daniël Vernooy, Annelies Sevenant, Ine Desmet, Emma Van Iseghem en Tom De Clercq

Openingsuren

Open van maandag tot vrijdag.
9u – 12u30 | 13u30 – 17u

MilieuAdviesWinkel (MAW)

Wil je bouwadvies? Maak dan eerst een afspraak. — T 09 430 03 91
info@milieuadvieswinkel.be
www.milieuadvieswinkel.be
Stefaan Claeys, Veerle Vercrucyce, Bieke Vanherrewege en Wim Crepain

Kan je geveltuin een snoeibeurt gebruiken? Moet de klimhulp uitgebreid of de beplanting opgeknapt?

Vraag een offerte aan via info@geveltuinbrigade.be!

GEVELTUINBRIGADE
POWERED BY GMF